

пентръ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 51.

Luni, 23. Decembrie

1846.

КЪВЪНТЪ ШКОЛАСТИКЪ,

зис дн 29. Iunie 1846 къ прилецил дм-пърдиреи премилор дн шкоала централъ дин Краюва, де инспекторъл шкоалеи

I. Маioresкъ.

(Дилкеiere.)

Стъдѣл лимбилор веки есте маї вър-тос черът де тимпъл постръ, дн кареле о кълплитъ тълдѣме де кърци вѣне ши рел-ле аъ днвдат пълънтъл ши тинеримеа дши перде тоатъ виаца са дн чѣтитъл кърцилор маї въртос романтиче. Де аичи vedem дн зилеле поастре, дн ачест тимп де о къл-теръ цепералъ атът де пълцини скрийторѣ а-девѣрат орициналѣ. Еъ нъ сънт дин пълтъръл ачелора, карѣ се 'ndoiesк дакъ типо-графияе а продъс маї тълт вѣне декът рълъ дн леме. Принтръшо стъдѣш маї днделън-гат дн исторѣеа оменѣмеи еъ м'ам днвѣдат а кълпоаште, къ тоате лъкрърилѣ тарѣ вѣн дн тимпъл лор, ши къ тоате дши аъ пре-кълт лъмина лор ашеа ши вѣтера лор. Кълт пентръ типографияе, еъ штиъ, къ вѣнеле про-дъс прин еа есте пентърцинит маї таре де-кълт рълъ че н'а кърс дин пълкатъл еѣ, чѣ негрешѣт динтръл оаменѣлор. Дар есте а-девѣрат, къ дн пентърцинита тълдѣме де кърци тинеримеа лъсатъ де капъл съъ дн-

чепе преа тимпърѣш а чѣти романце, о ра-търъ де литератъръ некълпоскътъ векимеѣ, кареа нѣчи десвълеште пълтериме миндеѣ, нѣчи днтъреште жъдеката отълви, нѣчи фор-теазъ адевѣратъл гвст, ши де рълнд тъл-дълеште пълтаѣ не минът. Еа фъръ дела тинериме токмаѣ ачел тимп, не кареле па-търъ л'а лъсат еѣ пентръ десволтареа са. Ачееа есте адевѣратъ кълтъръ а пълтерѣлор миндеѣ, дн кареа тълпъръл се депринде а лъкра сингър ши неатърпат, а жъдека лъ-крърилѣ дела сѣне, але днтѣпърѣкарактерълъѣ съъ individвал ши нъ а тот репродълче иде-ле алтора.

Дн контра ачестѣи рълъ нимѣк нъ пълте ажъта, ка стъдѣл класѣчилор веки. Оаменѣи ачештеа дъпъ пълцинтатеа мѣжлоачелор че ераъ п' атълчи д' а адълна кърци, гълндѣеаъ тълт ши скрияъ пълдин. Еѣ ераъ ферѣдѣ де ачѣеа тълкъриме, де ачел неастълпър, че се vede астълзи, де а еши къ скриселе сале коанте ши некоанте ла лъминъ. Вѣрѣлимѣ, чѣл маї таре поет епѣк ла романѣ, нъ пъл-тълъ съ деа чеа дин вртъл пѣлъ Eneideѣ сале, ши де ачѣеа лъсасъ къ лимъъ де моарте ка съ се деа фокълъѣ. Къл тоате ачестеа поѣ не мѣрълм де ачѣеа епопее фърътоасъ. Деспре Орациъ чѣтим къ пѣлеа къ лъпиле ла кълтѣ о одъл де але сале. Де ачѣеа дн

скриселе лор везі кѣм минтеа лѣсатъ шіеші се дичеаркѣ а се ridica din sine ші пеатърпатъ песте лѣкрѣрї, але свѣпѣне пѣтереї сале ші але да кѣвїнчїоаса фортѣ. Де ачееа стѣдїл класїчїлор веки дѣ тѣпърѣлї ачеа кѣлтѣрѣ, каре'л фаче ом дн адевѣратѣл днцелес; де ачееа стѣдїл ачеста днтр'ѣн днцелес маї дналт се пѣмеще стѣдїл зманїтѣдїей, саѣ оменїтѣдїей, пентрѣ ачееа ші дн цїмпазїѣ пѣмаї ачеле класе се пѣтеск оманїорї, дн каре се чїтеск днтрѣдї класїчїї векимеї.

Тот ачест стѣдїѣ сїнгѣр не ва апѣра тїперїмеа де ачеа кѣлтѣрѣ свѣперфїчїалѣ, не каре маї свс ам пѣмїт'о споїалѣ; ел сїнгѣр не ва вїндека шї де перѣвдарѣа де а не vedé прѣнчїї кѣт маї кѣрѣнд ешїдї дн соціетате. Рѣл ачеста с'а 'нкѣват шї ла пої шї нїмїк тѣ опреще а тѣртѣрїсї аїчї дн пѣвлїк, кѣ дїнтрѣ свѣтеле де пѣрїндї, карїї аѣ копїї дн шкоала поастрѣ, пѣдїнї м'аѣ днтрѣват дакѣ прѣнчїї лор вор ешї оаменї днвѣдїдї шї де оменїе. Чеї маї тѣлдї днтрѣавѣ дакѣ пот рѣне дѣв треї францозенїї, ка кѣнд к' ѣн bon jour шї к' ѣн merci с'ар днкееа тоатѣ днвѣдѣтѣра де шкоалѣ. Domnїлор! дѣв треї францозенїї, шї кїар лїмѣа днтрѣавѣ, орї шї дѣв лїмѣї днвѣдїдїе пентрѣ модѣ, днсоціте де манїерї галанте, де днкїнѣчїнїле ачеле сїметрїче, пасѣл ачела тѣсѣрат, фрїсѣра пѣрѣлї, вастопашѣл шї алтеле де ачестеа пѣ фак не тѣпърѣл кѣлтїват. Блѣн-децеа, свѣпвїнда, сѣїтатѣа, респектѣосїтатѣа, серїосїтатѣа знїтѣ кѣ кѣвїнда ш' о жѣдекатѣ свѣпѣоасѣ, свѣпт семеле тѣпърѣлї вїне днвѣдїдїат шї едѣкат. Ачѣастѣ кѣлтѣрѣ се кѣщїгѣ маї сїгѣр прїн стѣдїл лїмѣлор веки. Аїчї тѣпърѣл трас дела

лѣмеа рѣалѣ петрече к' о лѣме моартѣ шї ідѣалѣ, арѣ рѣгаз де а се днптоарче дн сїне днсѣшї, де а се кѣпоаще, де а'шї черка пѣтерїле мїнцїей, де а'шї матора жѣдеката шї де а се прѣгѣтї асѣел пентрѣ лѣмеа рѣалѣ шї кїар пентрѣ лїмѣїле рѣале саѣ вїї. Кѣнд тїперїї пострї ар днвѣдїа маї днтѣї лїмѣа латїнѣ шї апої франчеза, атѣнчї дн лок де 5—6 ані дн каре о днвѣдѣцѣ акѣм шї тот пѣ о днцелег деплїн, ар днвѣдїа-о не лѣогѣ челелалте стѣдїврї кѣ mare знѣрїндѣ дн 2—3 ані шї ар кѣпоаще-о вїне: кѣчї фѣрѣ лїмѣа латїнѣ нїчї зпа дїнтрѣ лїмѣїле romane пѣ се поате кѣпоаще вїне. Атѣнчї тїперїї ар ешї маї тѣрѣзїѣ дн лѣме, дар ар ешї маторї: атѣнчї соціетатѣа 'ї ар днвѣрѣдїша кѣ кѣлѣсѣрѣ ка не знїї че ар пѣтѣ сѣфїе фала, іар пѣ тѣрѣвѣрѣторїї еї, дѣвпѣ кѣм днп непорочїре се днтѣмплѣ кѣтѣ одаѣтѣ.

Дакѣ, domnїї меї! стѣдїл лїмѣлор класїче веки есте атѣт де 'нсемѣлѣтор пентрѣ кѣлтѣра оменїмеї, — дакѣ ел а фост прецѣїт дн тоате тїмпѣрїле ла тодї попѣлїї, — дакѣ історїеа не аратѣ кѣ дела пестѣдїл ачестор лїмѣї а зрмат варварїеа песте Еѣропа, іар днп стѣдїл лор а рѣсѣрїт лѣмїна кѣлтѣреї, — дакѣ кїар провѣдїнда а алес ачесте дѣв лїмѣї дрепт органѣл, прїн каре лецеа крѣщїнѣ с'а фѣкат кѣпоскѣтѣ шї с'а днтемїеїат дн лѣме, — дакѣ еле аѣ атѣт де mare пѣтере де а да тїперїмеї адевѣрата кѣлтѣрѣ шї дакѣ стѣдїл лор сїнгѣр есте дн старѣ д' а фѣрї не тїперїме де перїкѣлоаса споїалѣ; апої пѣ маї рѣмѣне 'ндѣїалѣ, кѣ че інїмѣ зрмеазѣ сѣ фїм кѣтре ачест стѣдїѣ. Дакѣ

italianъл, французъл, spanionъл къ портггалъл, ші кіар енглезъл пѣші пот кѣноаще не деплин лѣмбіле лор фъръ а кѣноаще лѣмба латинъ: апоі къ че кѣлѣвръ зрмеазъ съ 'нврѣдѣшезе ромъніі стѣдѣл ачестей лѣмбі, каре акѣм дѣн дѣлатъ вѣоъвоіондъ а приндѣлѣі domnitor се 'нтродѣче ші 'н шкоала поастръ? Ромънъл аре mare интерес de а стѣдіа лѣмба векеі Rome. Dѣн Тѣсъ пѣлъ 'н Ністръ локѣеде зѣ попѣл дѣн пѣтър de 6 мѣліоне ші $\frac{1}{2}$, не каре стрейніі дѣл кіамъ Влакѣ, ші каре дѣл мѣжлокѣл кѣмплетелор вѣтъліі, че не ріпеле Дѣнтрей, barbaria дела мѣазъ поапте, а авѣт къ вѣлтѣра дела мѣазъ-зі, а скѣпат ка prin мѣвѣне ші трѣште пѣлъ астѣзі. Ачест попѣл сѣпт ромъніі. Кѣм de пѣ пеам кѣтропѣт, кѣм de пѣ пеам стѣнс ка мѣлді алді попѣл, кѣм de не vedem ші пѣлъ астѣзі фортѣнд зѣ element сѣнгр ші ізолат дѣ рѣсърѣтѣл Евронеі, дѣ мѣжлокѣл семпдѣлор славе? Апѣратѣнеаѣ пе поі нескаре-ва лецівнѣ комѣндате de ероіі векеі Rome? Нѣ! нѣ! Сѣсѣдѣнѣтѣ-не-аѣ пре поі оаре-каре ашезетѣнте політѣче вѣне дѣкѣегате, нескаре-ва леці дѣделепте? Нѣ, п'авем нічі о зрмъ de дѣнселеле! Мѣнтѣвтѣне-а пре поі зѣнѣеа тѣтѣлор сѣпт о леѣе ші сѣпт зѣ капѣ? Нѣ! Декѣнд ам скѣпат de сѣпт арѣпѣле мѣмеі поастре, de сѣвт арѣпѣле Romeі, пѣлъ дѣ зѣоа de астѣзі, ideeа de а зѣні пе тоѣі ромъніі сѣвт зѣ кап, с'а дештептат пѣмаі одатъ дѣ капѣл зѣві ромън mare; дѣсѣ спре фатала поастръ неферѣчатате, ачестъ idee с'а стѣнс ка о скѣптее дѣнпрезѣл къ еровл еі пе кѣмпѣл Тѣрзеі! Че есте дар ачѣеа че неа апѣрат пе поі ші пе а дѣнѣт de дѣкѣ тот маі сѣптем? Сѣнгръ лѣмба ромънъл! Сѣн-

гръ ачѣестъ лѣмбъ, каре стѣлѣс дѣн Italia de 1740 ані, ші стрѣплѣнтатъ дѣ рѣсърѣтѣл Евронеі, песте пѣдѣн ізолатъ de прѣиторѣл еі черѣ ал Італіеі, апоі сѣпт жѣгѣл лѣтѣрѣіеі славоне апроапе 800 ані, къ тоате ачесте непрѣінде а дѣнѣт ші фондѣл ші форма, prin зрмаре ші карактерѣл лѣмбеі векеі romane, ка нічі зѣна дѣн сѣпорѣле еі. Аша есте, пе поі пе а дѣнѣт, лѣмба ромънъл, каре дѣн зѣлеле нѣостре вѣінд ла а са кѣнштѣіндѣ се лѣптъ а се скѣтѣра de че нѣ есте ал сѣѣ ші а се рѣдіка жѣпъ пе нічіоареле сале къ вѣртѣтеа са. Ачѣеста есте ачѣеа mare мѣшкѣчѣвѣне че се vede астѣзі дѣ лѣмба ромънъл. Нѣ сокотѣді Domnii теі, къ дѣ ачѣестъ лѣптъ а жѣкат пѣмаі фантазіа зѣнор капете есалтате, прекѣм ле плаче зѣнор а креде. Есте сѣндѣл націоналѣтѣдеі, каре дештептат се лѣптъ дѣ контра дѣпетечѣтѣрѣлор стрейне: Есте сѣндѣл зѣнеі пѣтерѣ, че фѣсесе зѣ лѣнр шѣр de ані амордѣтѣ ші акѣм а рѣдѣвѣят. Дештептареа сѣндѣлѣі націонал есте семпѣл жѣнѣіеі націѣнілор. De ачѣеа жѣнѣі дѣ дѣфѣдѣшазъ ші се лѣптъ нентрѣ дѣнсел; а вѣтрѣнѣлор есте с' а жѣте къ а лор маторѣл дѣделепчѣвѣне. Кѣ дѣ дѣчепѣтѣл жѣнѣіеі маі рѣтѣне чева дѣн прѣнчѣе ші къ вѣтрѣнеѣеле кѣтре капѣтѣл лор devin тот аколо, ла прѣнчѣе, есте лѣкрѣ патѣрал, есте о леѣе а патѣрей. Дѣчі, дакъ дѣ дѣчепѣтѣл кѣлтѣрей лѣмбеі поастре се вѣд ші оаре-каре паросѣсте ка de фрѣгѣрѣ, воінд зѣніі дѣнтрѣ жѣніі але дѣндрѣпта тоате деодатъ ші дакъ дѣ контра ачѣестора се рѣлѣптъ о алтѣ партѣдѣ дѣнгр'ачѣеіа, карѣіі нѣвор сѣ ласе німік дѣн чеѣа че п'аѣ дѣмѣвѣдат еі: ачѣесте с'аѣ дѣнтѣмплат прѣтѣнѣденеа ші de ачѣесте нѣ пѣтем скѣпа нічі

пої. Къчи ачеаста а фост соарта адевъ-рѣлѣ пре пѣштѣт, ка къвтѣторіі лѣ маї тотдеаѣна дѣпъ рѣтѣчиріі дн дреанта ші 'п стѣлѣга се виѣ ла дрѣтѣл чел адевѣрат. Ачеастѣ лѣптѣ н'аре пентрѣ че съ свпере пе нѣмені. Гжндідивѣ, къ ѣнде есте лѣптѣ, аколо есте еперѣіе ші виѣдѣ; іар ѣнде днчетеазѣ орі че лѣптѣ, аколо зрѣтеазѣ тоартеа. Съ авем днкредере дн сімдѣл чел съпѣтос ал наѣізнеі днтреѣі; къчи лімба поастрѣ есте пропріетатеа тѣтѣлор ротѣнілор. Сімдѣл чел нестрікат ал ротѣнімеі ва адеце пегрешіт дн тімпѣл съѣ ачеаа че ва фі вѣп ші черѣт де патѣра лімбеі поастре. Токмаі пентрѣ ачеаста се дѣтѣрѣдішѣт къ кълдѣрѣ стѣдіѣл лім-білор веки ка ал челор маі кълтівате, ка-ре пе вор пѣтѣ да челе маі вѣне моделѣрї. Съ дѣтѣрѣдішѣт маі вѣртос стѣдіѣл лім-беі латіне: къчи пѣтаі пріп ачеста вом а-жѣнце ла о адевѣратѣ къпоштїицѣ а лім-беі поастре. Атѣнчі вом шті чеаа че а-вем ші чеаа че пе ліпсеште; атѣнчі пе вом пѣтѣ днделеце маі віне ші ѣні маі кърѣнд: атѣнчі фііі ші неподїі пострї пе вор вінекъвѣлта, къ пѣіндѣі пе дрѣтѣл адевѣратеі кълтѣрї ле ам арѣтат ші між-локѣл дѣ а къпоаште ачеаа че аре ротѣ-влѣ маі преѣіос ші маі таре: лімба ші пріп еа наѣіоналітатеа са.

Пентрѣ зп лесікон.

Домѣле Редактор! Кеіа знеі лімбі есте граматїка, іарѣ комоара саѣ magazia еї есте лесіконѣл, дісіонарїѣл, саѣ орї кът алтѣел ар воі чїпева ал маі пѣмі; къчи днтрѣксѣл ка днтр'о вістіріе се афлѣ адѣнате тоате елемеентеле, пріп каре се

ростеше о лімбѣ. Ачесте елемеенте ла днчепѣт се гѣсеск дн гѣра попорѣлѣі, а-пої дн кърѣіле, дн скрїерїле, монѣменте-ле лѣі, шчл. Дечї треава лесїкографѣлѣі есте а адѣна пе тоате ачесте елемеенте днтр'о сіпгѣрѣ карте пѣмітѣ лесікон. Де сіне дар се днделеце, къ о асеміне адѣ. паре дїп тоате ші днорѣндѣіре есте дн-соѣітѣ къ тарї гревѣтѣі.

Дн ачеастѣ старе се афлѣ елемеен-теле лімбеі ротѣнещїі, днкѣт віеаѣа маї тѣлтор вѣрѣваѣї де абеа фѣ де ажѣос де неаѣ адѣнат о мікѣ magazie дн лесіконѣл де Бѣда тіпѣрїт ла 1825, дар ші аїче ле афлѣтм ростїте дн алте лімбі, дар фоарте дн скѣрт ші адесе къ ліпсѣ.

Треѣвінда ротѣнілор де зп лесікон се сімте дїп зі дн зі, ші къ атѣта маі тѣлт къ кът ші ротѣвлѣ днаїнтеѣе дн кълтѣ-рѣ. Тодї сімт ачеастѣ треѣвіндѣ ші тодї се сфїеск а се апѣка де зп аша лѣкрѣ ці-гантїк. Кѣ тоате къ ші еѣ eram дїп пѣ-тѣрѣл ачестор сфїіторї, тотѣші ам дн-дрѣспїт пе кът пѣтерїле ші вѣнавоїндѣ т'аѣ ертат ші ам лѣкрат о парте дїотрѣп лесікон ротѣнеск, потрївіндѣл къ гра-дѣл кълтѣреі поастре де астѣзі. Дрент проѣ се алѣтѣреазѣ аїче кътѣва артїколе, ка дїп трѣкселе чїтіторїѣл съ поатѣ жѣде-ка днкѣт іам пѣтѣт тѣлѣтїмі дорїнда.

Ачест лесікон ва кърїнде: 1) Маї тоате къвінтеле веки ші поаѣ адевѣрате ротѣнещїі ші стрїеіне, обїчївїте атѣт дн кърѣді кът ші дн віѣл граїѣ ротѣнеск.

2) Дерїѣѣаѣа фїеѣце-кърѣеа къвѣнт де саѣ пѣтѣт афла.

3) Есплікареа пропрїе а фїеѣце-кърѣеа къвѣнт дн лѣтїнеѣе, франдозеѣе ші нем-ѣеѣе.

4) Деосевителе днсемпърї а фїеще-кървеа кървнт ростїте прїп алте кврїнте ромънеце, кз адъодїре де есемпле де дн-тревѣїре.

5) Провервїїле дн каре се днтревѣще зп кървнт,

6) Ортографїеа кзм ар фї маї вїне а се скрїе.

7) Нѣмеле пропрїї шї цеографїче а церїлор ромънещї, че се вор адъодї деосевїт ла сфършїт.

Din челе zice чїгїторїѣл ва жѣдека дакъ ачест лесїкон нѣ есте де тревзїнцѣ пентрѣ фїеще-каре ромън дорїтор де къл-тѣра лїмвєї сале.

Лесїконѣл дѣпъ аналодїа фѣкѣтъ ва кспїнде дела 180 пълъ ла 220 коале тї-пърїте.

Kondїїїле пренѣтрадїеї дн кървнд се вор фаче кзпоскѣте.

Aprind, сеї, ере, с. в. а. (adprehendo), accendo, inflammo, incendier, brûler, zünden, anzünden. 1) Даѣ, пѣп фок, aprinde фокѣл, aprinde лѣтѣпареа, aprinde фѣпа-целе. 2) адїц, днтеедеск, л'ам апрїнс спре тѣпїе. 3) Мъ апрїнд, в. реч. ard, іеѣ фок, се апрїнде каса, саѣ апрїнс пѣ-дѣреа. 4) Днтревѣїт маї тѣл дн а треїа персоапъ днсеампъ: а тѣчезї шї а пѣ-трезї, саѣ апрїнс грѣѣл, саѣ апрїнс фѣ-пѣл. 5) Мъ порнеспк, тѣ іѣдеспк, тѣ а-прїнз де тѣпїе, се апрїнде де чїѣдѣ. 6) Мъ рошеспк де рѣшїне саѣ де осте-пеалъ, саѣ апрїнс пе фадѣ, саѣ апрїнс пе ображї.

Апѣс, шї, сѣ, се, п. п. дела апѣн.

Апѣс, зрї, м. (arpono), occasus solis, occidens, tis. m. coucher du soleil, m. oc-

cident, m. Sonnenuntergang, m. West, m. 1) Тїмпѣл апѣнерїї, апѣсѣл соарѣлѣї, апѣ-сѣл лѣпєї. 2) Локѣл спре апѣс, вест. окчїдент. Мерѣе спре апѣс, вѣнт дела апѣс, дела рѣсърїтѣрї пълъ ла апѣсѣрї.

Астѣзї (астѣ шї zї), hodie, aujourd'hui, heute. Ачеастѣ zї, акѣт, дн zїоа ачеаста. Вїнъ астѣзї, тѣлѣпкѣ астѣзї, де астѣзї днпїнте сѣ нѣ те маї вѣд, zїоа де астѣзї, zїоа ачеаста, оѣ де астѣзї, оѣ проаспѣт.

Бат, зї, ере, зт, в. а. batuo, ico, verbero. battre, frapper. schlagen, prügeln. 1) Даѣ вѣтае, ловеспк сѣ доарѣ. Бат зп ом, бат о вїтѣ, бат зп кѣпє, вате кѣ бѣ-цѣл, кѣ тѣпа, кѣ пѣтпѣл. Таре вате. 2) Днвїнг, вїрѣеспк, довідеспк. Алїсандрѣ вѣтѣ пе Дарїе. Стефан чел таре вѣтѣ пе тѣрчї ла Васлѣв. 3) Ловеспк чева сѣ се дндесе сеаѣ сѣ днтре зндєва. Бат о папѣ, бат пїдѣ кѣе, вате парї, вате гар-дѣл, вате врѣпза, вате пѣтѣотѣл, вате цѣрѣпа. 4) Скѣтѣр де пѣлвєре. Бате перїпїле, вате страеле. 5) Даѣ семп, фак хѣет спре а тї се дескїде. Бат ла зшѣ. Бате ла фереастрѣ. Веzї чїне вате ла пор-тѣ. Батецї шї се ва дескїде воаѣ. 6) Дн-фрѣпез, пїлдѣеспк, педепеспк. Бател се цїе мїнте, дн вате пре злїдѣ, пе ла рѣспїпїї. Л'аѣ вѣтѣт ла талпе. Л'аѣ вѣ-тѣт ла фалапгѣ. 7) Дшвѣлѣтеспк, десфак, стѣлчеспк, сфѣрѣт. Бате фасоле. Бате таzїреа, вате пѣпѣшої, вате іп, вате кѣ-пепѣ. 8) Дшвѣл дѣпъ чева, днї пла-че чева, дореспк. Бате таре тѣл кѣ дѣпѣл, вате кѣ поамє, вате кѣ легѣмї. Нѣ преа вате кѣ карпєа. 9) Аллєг. Бате зптѣл. 10) Ъчїд алвїнеле шї скот мїє-реа. Аѣ вѣтѣт, аѣ вѣтѣт треї матче. 11)

Търтеск, лъцеск ка съ се асквтъ. Бате коаса, бат сапа.

Дн зпире къ тълте квинте дъ deosevite диделесври.

Бат вані, таіъ monedъ.

Бат дн палме, аплазdez, фак хзет съ vie чинева.

Бате дрѣмзріле, дмблъ тот не дрѣмзрі.

Бате лътзріле, дмблъ фзгар, дъ doc.

Бате каса кѣва. Калкъ каса кѣва, о прадъ.

Дми бат капъл къ чинева. Трътез апор къ врео персоапъ. De doi ani de кѣндѣши вате капъл къ дѣкса.

Дми бат капъл къ чева. Мъ океп къ о idee деспре чева, орі къ врео афларе. Декънд дши вате капъл съ дескърче ачаа сокотеалъ.

Дми бат жок de чинева сеаѣ de чева. Еѣ дн рѣс. Де фѣим. Шаѣ вѣтѣт жок de страеле лѣи, шаѣ вѣтѣт жок de дѣксѣл.

Бате дова ла зрекеа сврдѣлѣи. Сфѣтѣщї дюздар къ пѣ вре съ дѣцълеагъ.

Бате к... съ такъ гѣра. Чине пѣши тѣсъръ ворвїле ва фї вѣтѣт.

Лаѣ вѣтѣт de тѣк, лаѣ вѣтѣт de лаѣ фѣкѣт слад, лаѣ вѣтѣт фоарте таре, лаѣ вѣтѣт de тоарте.

Бате шеаза съ се причеапъ сапа. Дъ а дѣцълеце.

Тот аколо вате. Мерце adese тот днтр'ачел лок.

Лаѣ вѣтѣт къ зрекеа дн пѣртъ. Педѣапсъ че се фѣчеа odinioara вїновадїлор, вѣтѣндѣле зп кѣи prin зрекеа дн стѣлпѣл пордеї domneщї.

Мъ бат. 1) Мъ лѣпт ловїнд. Саѣ вѣтѣт амѣндѣи. Саѣ вѣтѣт дн парте. 2) Мъ рѣсвоеск, тѣ оцеск, тѣ лѣпт къ дѣштѣпїи. Молдовенїи саѣ вѣтѣт маї de тѣлте орі къ тѣрчїи шї къ тѣтарїи. 3) Дмблъ дѣпъ чева, дми плаче, дореск, пѣзвѣск. Се вате дѣпъ пеце. 4) Мъ осѣндѣск, тѣ властѣм, тѣ жѣр. Бате-теар Dzeѣ. Съ'л ватъ зрѣїа лѣи Dzeѣ. Бателар пѣстїеа.

Се днтрѣвѣеще шї ка верѣ днперсонал дн лок de

1) Сѣфлъ. Бате вѣнтѣл. Бате воареа.

2) Грїндїнъ. Бате пеатра. Бате грїндїна.

3) Стрїкъ prin днгїедѣ. Бате врѣма.

4) Латрѣ, хѣмѣеск. Бат кѣпїи. Бат кѣдѣїи.

5) . . . Се zїche деспре епе.

Бѣп, ї, т, е, а, bonus, а, um. bon, ne. gut. Че аре дѣсѣшїмї кѣвенїте патзрѣї са-ле, скопѣлѣї съѣ, днтрѣвѣїрѣї de фѣкѣт шї рѣзлматѣлѣї ацѣнтат.

1) Бѣп дн днделеспропрїѣ. От вѣп, фетее вѣпъ, летп вѣп, гардѣрї вѣпе, касе вѣпе.

2) Дрѣпт. Кѣптар вѣп, кѣмпѣпъ вѣпъ, жѣдекатъ вѣпъ, хотѣрѣре вѣпъ, рѣ-фѣїалъ вѣпъ.

3) Вреднїк, dестоїнїк. Жѣдекѣтор вѣп, лѣкрѣтор вѣп, аргат вѣп, кам вѣп.

4) Блѣнд, днзрѣтор. Бѣп сѣфлет de om, вѣп вѣтрѣп.

5) Днтрѣг, сѣпѣтос. Бѣпъ мїнте аѣ авѣт, вѣп сѣат мїаѣ дат, страїѣ вѣп.

6) Адѣвѣрат, кѣрат, къ валорѣ. Бан вѣп, азр вѣп, прїетїп вѣп, татъ вѣп.

7) Пѣтернїк, лѣкрѣтор, актїв, таре. Бѣпе дофторїи, вѣп одѣт. спїрт вѣп.

8) Гѣстос. Бъне поаме, въне въкате, вънъ пѣне.

9) Къ de дусемъаъзъ, потривит, де-стоиник, вредник. Бън de тѣлкат, вън de вѣт, вън de спѣнзврат, вън de зѣис.

Бън, і, m. (bonus), avus, і, m. grand-père, m. Großvater, m. Бъник, вънел. Се пѣмеще дн прівіреа рѣдиреі пѣрпнтеле къ-тръ фіѣл фіѣлвѣ сеѣ, адікъ кътръ непо-тѣл de фіѣл. Бънѣл меѣ трѣеще дѣкъ. Ам фост ла вънѣл меѣ.

Бънѣрї, m. пл. bona, n. biens, m. Бѣн-тет, n. Аверї, мошїї, вънѣтъдї. Бънѣрї ов-щещї, вънѣрїле статѣлвї, вънѣрї вїсерїчещї, вънѣрїле вїещї вїитоаре.

Ексархѣ, і, m. Ἐξαρχος Exarchus, і, m. Exarque, m. Ἐραρχ, m. 1) Тїтлѣ че се дѣ мїтрополїтѣлвї Молдовеї. Мїтрополїт шї ексарх плаѣрїлор. 2) Тїтлѣ че поартѣ дн зѣеле церї ромѣнещї окърмвїторїї а-верїлор сѣнѣтѣлвї тормѣнт. Ексархѣла де-ла сѣнѣтѣл Сава.

Епїскопѣ, і, m. Ἐπίσκοπος. Episcopus, і, m. Evêque, m. Bischof, m. Влѣдїкъ, окър-мвїтор вїсерїческ ал знеї епархїї, орї ал знеї епїскопїї. Архїереѣ, атѣрнат днѣсъ de алт архїереѣ. Епїскопѣла de Роман. Епї-скопѣла de Ардїшї.

Епїтропѣ, і, m. Ἐπίτροπος, m. Curator, tutor, ris. m. curateur, tuteur, m. Vormund, Vormsteher, m. Днгрїжїторїѣ de соарта копїї-лор орфанї шї неврѣспнчї, шї апѣрѣторїѣ дрїтѣрїлор лор. Епїтропѣла кътѣрор копїї. 2) Ефор, тѣдѣлар ал знеї персоане мо-рале, окърмвїтор ал знеї аверї, ашезѣшѣнт орї касе пѣвлїче. Епїтропѣ кътїеї мїлор. Епїтропѣ днвѣдетѣрїлор пѣвлїче, епїтропїї спїталѣрїлор.

Естраордїнарїѣ, і, ѣ, е, а, маї вїне стра-

ordınarıѣ. Extraordinarius, a, um. Extraor-динаїре. Außerordentlich. Афарѣ de обїчеїѣ, афарѣ de регѣлѣ, афарѣ de рѣнд. Адѣнарѣ естраордїнарѣ. Келѣвелї естраордїнарѣ.

Еѣ, ego, je, moi, іѣ, пропѣмѣ персо-нал de днвѣ ценѣрїле, пер. 1. сїнг. Дн-фѣдошеаъзъ пре сїне днѣвнїї. Еѣ фак, еѣ зїк, еѣ ворѣеск.

T. Stamati.

Лѣцѣрна ла економїї романї.

Кѣт de къ пагѣвѣ есте, нѣ пѣмаї пен-трѣ днѣвѣдїдї, дар кїар шї пентрѣ еко-номїї, некѣнощѣреа къ авторїї класїчї, е-семплѣ днѣвѣдерат не пѣте фї, че скрїе Колѣмѣла дн картеа а дѣб de агрїкѣл-тѣрѣ, кап зече деспре Лѣцѣрнѣ, че ла-тїнїї зїчеаѣ еарнѣ медеаскъ (herba me-дїса), шї а кѣрїа фолос пентрѣ пѣтрѣцѣл вїтелор днтрѣ атѣта се рекѣноскъ дн зї-леле поастре.

Сѣ'л авзїм: —

„Днѣсъ дїн челе че плак, мїнѣпатѣ е еарѣа медеаскъ, къ еа одатѣ сѣнѣпа-тѣ, зече анї дїне, къ днтрѣн ап апої пре-ѣшор de патрѣ орї, зне орї шї de шасѣ орї се косеще, къ днѣнѣоѣаъзъ пѣшѣнтѣл, къ тѣте вїтеле славе ле днѣрашѣ, къ вї-телор волпаве ле е de леак, къ зн жѣгер песте тот анѣл дѣстѣл есте пентрѣ треї каї. Се сеатѣпѣ, прекѣм vom арѣта. Ло-кѣл, дн каре дн прїтѣвара чеа маї апрѣ-пе вреї се сеатенї лѣцѣрнѣ, таел не ла днчѣпѣтѣл лѣї Октомѣрїе, шї'л ласѣ се пѣ-трѣзаскъ тоатѣ еарна. Дѣпѣ ачеа ла дн-чѣпѣтѣл лѣї Феврѣарїе*) днпѣрѣчѣ'л вїнї-

*) Колѣмѣла аѣ скрїе дн Italia.

шор, аще дин ел то̀те петричелеле, ши сдровеще врьшиї. Дъпъ ачеа дн лъна лѣи Мартиє аръла а треїа оарт ши л грапъ. Дъпъ че веї лъкра аша пътхътѣл, фъл стратври ка дн гръдинї, лате де зече пичоаре, лъци де чинчизечї, ка съ се поатъ словози апъ пре къръри, ши пливиторїи де амъдоаъ пърдїле съ се поатъ апропіа. Де ачи днпръщїеї гъноїѣ веїѣ, ши аша ла капетѣл лѣи Априліе сеамъпъ атъта, кьт зп пъхар*) де семинде се кърприндъ лок де зече пичоре дн лънг, ши де чинчи дн лат. Каре фъкьнд кь гревле де лемп, фїндкь ачеаста тълт ажътъ, дндатъ се акоперї семинда аръпкатъ, пентрѣ-кь фърте кърънд се арде де соаре. Дъпъ семъпътъръ а те атинде кь фїерѣл де лок пз се каде, чи прекъм зїсеїѣ, кь гревле де лемп тревъе гревлат ши тот днтръзна пливїт, ка пз алфелїѣ де еарбъ се асвпреаскъ лъдерна днкъ тїпъръ. Маї тързїѣ, косїтѣл де 'нтѣѣ тревъе фъкьт, пе кьнд аѣ дїпат о парте дин семинде. Дъпъ ачеза, орї кьт де тълпъръ, дъпъ че ва фїръсърїт, подї се о таї ши се о даї ла вїте, пъмаї ка маї де 'нтѣѣ маї пздїн, пълъ се вор днвъца, ка се пз ле стрїче пѣтатеза пзтрецѣлѣї. Кь днфлъ ши фаче тълт сьпце. Дъпъ че о веї тѣїа, маї а дес о зѣѣ. Де ачи дъпъ пздїне зїле, кьнд ва днчепе а се 'нтѣфоша, пливеще тот фелїѣл де алт еарбъ. Аша лъкратъ де шазе орї ва пзтѣ съ се косеаскъ ши ва дїне ані зече.“

Ачестеашї маї дин кьвълт дн кьвълт, пъмаї маї пре скърт, се чїтесъ ши дн Па-

*) Cyathus.

ладїѣ деспре агрикълтъръ, картаа а чїпчеа, кап днтѣѣ, лъате фъръ 'ндоїалъ дин локъл чїтат а лѣи Колъмела. —р.

Пентрѣ соціетатеа медїко-їсторїко-патъралъ дин Іашї.

Албїна ромъпъ скріе ачестеза:

„Лънї дн 2. Декемвриє Длѣї лог. А. Гїка, презїдентѣл соціетъдеї медїко-їсторїа-патъралъ, аѣ фъкьт ревїзіа тьзезлѣї, каре аѣ спорїт прїн тълте повъ обїекте, ши с'аѣ днкредїнгат де вьна старе. Ла ачест прїлеж тьдълърїле ефектїве іаѣ дедїкат дин партеле портретѣл сеѣ пентрѣ тълтеле фачерї де вїне че аѣ арътат дн фаворѣл соціетъдеї; еаръ спре семн де адълккъ тълдемїре ши пещеарсе адъчере амїнте дн зпїре ши'аѣ черът вое дела Длѣї презїдентѣл де аѣ днгъдзїт ка ачест ал сеѣ портрет съ се ашезе дн сала кабинетѣлѣї. Тотодатъ Длѣї вице-презїдентѣл соціетъдеї аѣ ростїт зртъторїѣл кьвълт:

Domъле президент!

Драгостеза кь каре аї днврьцошат соціетатеа, рьвна кь кареа аї спрїжїнїт їнтересѣл еї, сїргїнгда кь каре аї апарато ла невої, тьсърїле, прїн каре аї депъртат гревтѣдїле че днтїмпїна соціетатеа ши фолосъл че с'аѣ довъндїт прїн ачесте тоате; аѣ децентат дн фїеще-каре дин пої дреапта дорїнцъ де ацї рьдїка зп семн де тълдемїре. Днгъдъе дечї, ка портретѣл се днподовїаскъ ачестъ салъ, прекъм днподовеще персоанацї соціетатеа, прекъм днподовеск атътеа фапте пзтмеле каре'л пордї.